

**Uchwała Nr XLI/618/13
Rady Miejskiej w Nysie
z dnia 30 grudnia 2013 r.**

**w sprawie przyjęcia do realizacji „Programu na rzecz seniorów
w Gminie Nysa na lata 2014 – 2023”**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013, poz. 594 i 645) Rada Miejska w Nysie uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji „Program na rzecz seniorów w Gminie Nysa na lata 2014 – 2023”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Nysy.

§ 3

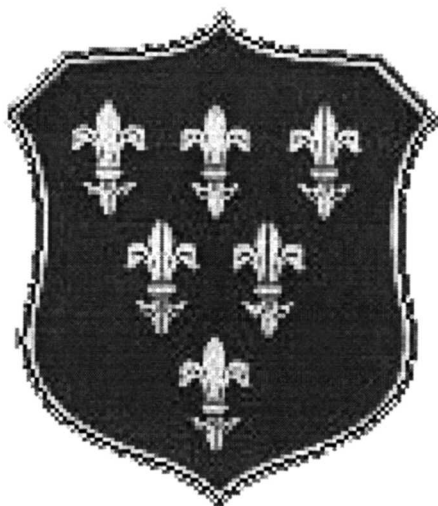
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Feliks Kamienik

Załącznik do
Uchwały Nr XLI/618/13
Rady Miejskiej w Nysie
z dnia 30 grudnia 2013 r.

**Program na rzecz seniorów w Gminie Nysa
na lata 2014 – 2023**

Wstęp

Program skierowany jest do osób powyżej 60 roku życia. Działania programu mają na celu integrację społeczną seniorów oraz integrację międzypokoleniową i aktywizację rozumianą jako włączenie seniorów do życia lokalnego, w celu budowania społeczeństwa obywatelskiego.

I. Sytuacja demograficzna seniorów w Gminie Nysa

Liczba mieszkańców w Gminie Nysa wynosi 57.666, w tym w sołectwach – 13.162 (dane na dzień 19 marca 2013 roku).

W ostatnich latach obserwuje się tendencję spadkową liczby mieszkańców Gminy Nysa. Zmieniają się również na niekorzyść wskaźniki struktury wiekowej. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w roku 2005 wynosił 18,57 % i rokrocznie obniżał się osiągając w roku 2011 wartość 16,02 %. Rośnie natomiast wskaźnik wieku poprodukcyjnego. W roku 2005 wynosił 14,63%, w 2007 roku 15,39%, a w 2011 roku osiągnął wartość 17,59 %, co świadczy o tym, iż społeczeństwo Gminy Nysa starzeje się z roku na rok.

Tabela nr 1: Liczba mieszkańców w mieście Nysa

Liczba ludności	w wieku 60 – 70 lat	w wieku 70 +	ogółem
Kobiety	3.278	3.258	6.536
Mężczyźni	2.582	1.814	4.396
ogółem	5.860	5.072	10.932

dane: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Nysie, wg stanu na dzień 19 marca 2013 roku

Tabela nr 2: Liczba mieszkańców w sołectwach Gminy Nysa

Liczba ludności	w wieku 60 – 70 lat	w wieku 70 +	ogółem
Kobiety	678	744	1.422
Mężczyźni	670	394	1.064
ogółem	1.348	1.138	2.486

dane: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Nysie, wg stanu na dzień 19 marca 2013 roku

Z powyższych danych wynika, iż osoby powyżej 60 roku życia stanowią 23,27 % ogółu mieszkańców Gminy Nysa.

Na podstawie danych Nyskiego Zarządu Nieruchomości w zasobach Gminy jest 1.300 mieszkań komunalnych, w których odsetek samotnie gospodarujących osób powyżej 60 roku życia stanowi 4,26 %.

Natomiast z danych sołtysów wynika, iż na terenach wiejskich gminy Nysa odsetek samotnie gospodarujących osób powyżej 60 roku życia stanowi 1,86 %.

II. Zasoby Gminy Nysa w kontekście działań na rzecz seniorów

Jednostką organizacyjną, statutowo działającą na rzecz seniorów na terenie Gminy Nysa jest Dzienny Dom Pobytu im. Jerzego Kozarzewskiego w Nysie. Przedmiotem działania Dziennego Domu Pobytu jest zapewnienie pomocy w organizacji i aktywizacji życia osobom w wieku emerytalnym, szczególnie samotnym, a także osobom o zmniejszonej sprawności psycho – fizycznej.

Do zakresu usług Dziennego Domu Pobytu świadczonych na rzecz pensjonariuszy należy w szczególności:

- zaspakajanie potrzeb kulturalnych poprzez organizację imprez, odczytów i wykładów,
- prowadzenie profilaktycznych działań zdrowotnych,
- organizowanie zajęć rekreacyjno – sportowych,
- zapewnienie wyżywienia,
- organizowanie zajęć w ramach terapii zajęciowej,
- umożliwienie korzystania z przedmiotów i urządzeń służących do utrzymania higieny osobistej,
- zapewnienie spokoju i bezpieczeństwa.

Do zakresu działania Dziennego Domu Pobytu należy także:

- realizacja projektów skierowanych na rzecz pensjonariuszy w ramach pozyskanych środków zewnętrznych,
- organizacja przedsięwzięć, w tym konferencji, wykładów, prelekcji z udziałem organizacji pozarządowych i podmiotów publicznych działających na rzecz osób starszych z terenu Gminy Nysa.

W celu rozszerzenia działań statutowych DDP w Nysie współpracuje z innymi jednostkami publicznymi, w tym instytucjami kultury oraz organizacjami pozarządowymi zrzeszającymi i działającymi na rzecz seniorów.

Podmioty zrzeszające osoby starsze i podejmujące działania na rzecz seniorów:

1) instytucje publiczne:

- Nyski Dom Kultury im. Wandy Pawlik w Nysie,
- Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. Władysława Broniewskiego w Nysie,
- Nyski Ośrodek Rekreacji z/s w Skorochowie,
- Muzeum w Nysie,
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie.

2) instytucje niepubliczne zrzeszające seniorów:

- Uniwersytet III Wieku im. Jerzego Kozarzewskiego w Nysie,
- Klub Seniora przy Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. KEN 35,
- Klub Seniora „Kolejna Młodość” przy Bazylice Mniejszej w Nysie,

- Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Nysie,
- Związek Osób Niepełnosprawnych w Nysie,
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół w Nysie,
- Polski Związek Diabetyków w Nysie,
- Związek Nauczycielska Polskiego w Nysie,
- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych w Nysie,
- Związek Sybiraków – Koło Ziemi Nyskiej,
- Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej w Nysie,
- Związek Byłych Żołnierzy Batalionów Chłopskich w Nysie,
- Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej w Nysie,
- Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego w Nysie,
- Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo – Wschodnich Zarząd Oddziału w Nysie.

Uchwałą Nr XXII/379/12 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 29 sierpnia 2012 r. powołano Radę Seniorów. Rada Seniorów w Nysie składa się z przedstawicieli organizacji reprezentujących środowiska seniorów, emerytów, rencistów oraz przedstawicieli instytucji realizujących zadania na rzecz seniorów. Rada Seniorów reprezentuje środowisko osób starszych, jest organem o charakterze doradczym, inicjatywnym i opiniodawczym organów Gminy Nysa.

III. Spójność z dokumentami gminy, powiatu, województwa.

Program jest zgodny z założeniami i celami ujętymi w Rządowym Programie na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012 – 2013.

Założenia Programu wpisują się w dokumenty wojewódzkie m.in. Strategię Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku (Uchwałą Nr XXV/325/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 grudnia 2012 r.), w szczególności w cel operacyjny 1.2 Wspieranie kształcenia ustawicznego – promocja i wspieranie aktywności edukacyjnej osób starszych, cel operacyjny 4.2 Rozwój sektora usług rynkowych – wspieranie rozwoju usług rynkowych, w tym świadczonych na rzecz seniorów.

Ponadto, działania Programu odpowiadają celom ujętym w pakiecie IV „Złota jesień” Specjalnej Strefy Demograficznej dla Województwa Opolskiego.

IV. Adresaci programu:

Mieszkańcy Gminy Nysa, powyżej 60 roku życia.

MISJA:

NYSA – GMINA PRZYJAZNA SENIOROM

V. Priorytety programu i cele główne

priorytet I: Aktywność społeczna, kulturalna, edukacyjna, turystyczno – rekreacyjna seniorów, w szczególności poprzez:

1. Aktywność społeczną, w tym wolontariat seniorów i dla seniorów.
2. Integrację środowiska seniorów, poprzez organizację imprez kulturalnych, przedsięwzięć turystyczno – rekreacyjnych i udział w wydarzeniach sportowych.
3. Zajęcia edukacyjne z zakresu różnych dziedzin, m.in. profilaktyka zdrowotna, rekreacja, nowe technologie i inne.
4. Przeciwdziałanie e – wykluczeniu.
5. Organizowanie przedsięwzięć o charakterze międzypokoleniowym i budowanie pozytywnego wizerunku seniora.
6. Aktywność seniorów w społeczności lokalnej – rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

priorytet II: Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób starszych, w szczególności poprzez:

1. Tworzenie miejsc przyjaznych seniorom.
2. Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
3. Dostosowanie transportu publicznego do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
4. Rozbudowa infrastruktury monitoringu miejskiego w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom starszym.
5. Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych niemogących samodzielnie funkcjonować w środowisku

priorytet III: Zabezpieczenie socjalne i poprawa sytuacji życiowej osób starszych, w szczególności poprzez:

1. Udzielanie świadczeń z pomocy społecznej, w tym dożywiania.
2. Ocena warunków mieszkaniowych.
3. Świadczenie usług opiekuńczych i pielęgniarских.

4. Przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy.

VI. Podstawowe zadania do realizacji w ramach Programu

Lp.	Zadania do realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
priorytet I: Aktywność społeczna, kulturalna, edukacyjna, turystyczno – rekreacyjna seniorów			
1. Aktywność społeczna, w tym wolontariat seniorów i dla seniorów			
I.1.1.	Współpraca w zakresie pomocy sąsiedzkiej i propagowanie idei wolontariatu	instytucje publiczne, NGO, parafie, rady sołeckie	Na bieżąco
I.1.2.	Wolontariat dla miasta np. pomoc w organizacji imprez masowych	UM, Seniorzy	Na bieżąco
I.1.3.	Wolontariat seniorów zgodnie z kompetencjami i możliwościami – „Jesteśmy dla Was” np. świadczenie pomocy w opiece nad dziećmi w świetlicach, podczas zajęć pozaszkolnych	UM, placówki oświatowe, seniorzy	Na bieżąco
I.1.4.	Włączanie seniorów w lekcje wychowawcze i obywatelskie w szkołach – wolontariat kompetencji (wykorzystanie potencjału, wiedzy i doświadczenia seniorów)	GZO, placówki oświatowe, seniorzy	Na bieżąco
I.1.5.	Utworzenie bazy danych wolontariuszy działających na rzecz seniorów oraz potrzebujących oraz opracowanie folderu informacyjnego dla seniorów, zawierających ważniejsze telefony oraz dane instytucji działających na ich rzecz.	OPS, DDP	I kwartał 2014 r., na bieżąco - aktualizacja
2. Integracja środowiska seniorów, poprzez organizację imprez kulturalnych, przedsięwzięć turystyczno – rekreacyjnych i udział w wydarzeniach sportowych			
I.2.1.	Pikniki, biesiady, zawody i spotkania integrujące seniorów	UM, NDK, DDP, OPS, NOR, NGO, MiGBP	Na bieżąco
I.2.2.	Organizacja Międzynarodowego Dnia Seniora, na którym instytucje i osoby działające na rzecz seniorów będą otrzymywały z rąk samych seniorów dyplom/wyróżnienie: „Przyjazny seniorom”.	DDP, NDK, NGO, seniorzy	październik
I.2.3.	Propagowanie talentów osób starszych wśród społeczności lokalnej	NDK, DDP, MiGBP, NGO	Cyklicznie

I.2.4.	Organizowanie wystaw dokumentujących działania na rzecz seniorów, ich pracę i zaangażowanie, połączonych z kiermaszem	NDK, DDP, MiGBP, NGO	Cyklicznie
I.2.5	Rozwój zainteresowań i pasji m.in. plastycznych, rzeźby, artystycznych, muzycznych, tanecznych, fotograficznych i innych	DDP, NDK, MiGBP, Ognisko Artystyczne, NGO	Na bieżąco
I.2.6	Działalność zespołów muzycznych i chórów skupiających seniorów	NDK, DDP, UTW	Na bieżąco
I.2.7	Organizacja i udział w wernisażach, koncertach i wykładach	UTW, NDK, DDP, Muzeum w Nysie, MiGBP	Na bieżąco
I.2.8	Spotkania autorskie	MiGBP	Na bieżąco
I.2.9	Funkcjonowanie kącika prasowego i internetowego dla seniorów	DDP, MiGBP, NDK	Na bieżąco
I.2.10	Organizowanie wyjazdów, wycieczek rowerowych i pieszych wędrówek m.in. szlakami nyskiej drogi św. Jakuba i szlakiem błogosławionej Marii Luizy Merkert	UM, parafie, DDP, NGO	Cyklicznie
I.2.11	Promocja dyscyplin sportowych m.in. Nordic Walking, boules wśród seniorów	DDP, NGO	Na bieżąco
I.2.12	Organizowanie zajęć rehabilitacyjnych i usprawniających ruchowo	UM, DDP, OPS, NGO	Na bieżąco
3. Zajęcia edukacyjne z zakresu różnych dziedzin, m.in. profilaktyka zdrowotna, rekreacja, nowe technologie i inne.			
I.3.1	Organizowanie prelekcji nt. bezpieczeństwa osób starszych z cyklu „Bezpieczny Senior”	DDP, SM, Policja, Straż Pożarna, NGO	Co najmniej raz w roku
I.3.2	Nauka języków obcych	NGO, UM, DDP	W ramach projektów
I.3.3	Organizacja wykładów tematycznych z zakresu historii sztuki, historii i archeologii	Muzeum w Nysie, DDP, UTW	Cyklicznie
I.3.4	Zakup książek z dużą czcionką i zwiększenie oferty audiobooków	MiGBP	Na bieżąco

I.3.5	Kształcenie ustawiczne seniorów poprzez współpracę z instytucjami oświatowymi i instytucjami kultury	UTW, PWZS	Na bieżąco
I.3.6	Propagowanie działań pomocy i samopomocy UTW	UTW, PWZS, UM	Na bieżąco
I.3.7	Spotkania dla seniorów ze specjalistami z zakresu ochrony zdrowia	DDP, NGO, PWSZ, UM	Raz na kwartał
I.3.8.	Akcje informacyjne i kampanie społeczne zachęcające do bezpłatnych badań profilaktycznych dla seniorów	DDP, NGO, UM	Zgodnie z akcjami ogólnopolskimi
I.3.9.	Realizacja projektu pod hasłem „Biblioteka Zdrowego Człowieka” dotyczącego szeroko pojętych problemów zdrowotnych	MiGBP	Cyklicznie
I.3.10.	Udział seniorów w prelekcjach instytutu zdrowia, pielęgniarstwa i dietetyki nt. zdrowego stylu życia	PWSZ, UTW	Według harmonogramu PWSZ
4. Przeciwdziałanie e – wykluczeniu.			
I.4.1.	Kursy z zakresu obsługi komputera i Internetu m.in. w ramach programu „Latarnicy”	NGO, DDP, OPS, UM	Na bieżąco
I.4.2.	Realizacja projektów zewnętrznych mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	UM, DDP, UM, NGO	Według odrębnego harmonogramu
I.4.3.	Prowadzenie strony internetowej uwzględniającej wszystkie działania na rzecz seniorów	DDP, PWSZ, OPS	I kwartał 2014 r., na bieżąco aktualizacja
5. Organizowanie przedsięwzięć o charakterze międzypokoleniowym i budowanie pozytywnego wizerunku seniora.			
I.5.1.	Organizacja imprez o charakterze międzypokoleniowym, z udziałem całych rodzin	UM, DDP, OPS, NGO NDK, placówki oświatowe	Cyklicznie
I.5.2.	Organizacja „Dnia nauki” łączącego pokolenia	PWSZ	Cyklicznie
I.5.3.	Organizacja przez seniorów cyklicznej imprezy skierowanej dla dzieci z okazji Dnia Dziecka	DDP, OPS (świetlica środowiskowa), placówki oświatowe, NGO	Cyklicznie, raz w roku (czerwiec)
I.5.4.	Przeciwdziałanie dyskryminacji osób starszych, realizacja projektów mających na celu przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób starszych	NGO, OPS, UM, DDP	Na bieżąco
6. Aktywność seniorów w społeczności lokalnej – rozwój społeczeństwa obywatelskiego.			
I.6.1.	Funkcjonowanie Rady Seniorów, jako ciała doradczego władzy gminy	Rada Seniorów, UM	Na bieżąco

I.6.2.	Organizacja spotkań dotyczących informowania o kierunkach i rozwoju gminy	UM, DDP	Na bieżąco
I.6.3.	Konsultacje projektów i zamierzeń gminy w zakresie podejmowanych działań	UM, DDP	Na bieżąco
I.6.4.	Organizacja spotkań z przedstawicielami władz wszystkich szczebli	UM, DDP	Na bieżąco
I.6.5.	Udział w debatach publicznych na bieżące tematy dotyczące Gminy Nysa	UM	Na bieżąco
I.6.6.	Organizowanie spotkań integracyjnych członków organizacji pozarządowych, działających na rzecz seniorów, w celu wymiany informacji i doświadczeń	NGO, DDP, OPS, NDK	raz na kwartał
I.6.7.	Współpraca i wymiana doświadczeń z miastami przygranicznymi i partnerskimi w zakresie działań na rzecz seniorów	UM, NGO, PWSZ	Na bieżąco
priorytet II: dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób starszych			
1. Tworzenie miejsc przyjaznych seniorom			
II.1.1	Tworzenie miejsc przyjaznych seniorom, poprzez oznakowanie tych miejsc emblematem „Przyjazny seniorom”	UM	Na bieżąco
II.1.2	Doposażenie parków, skwerów i placów w ławki i kosze na śmieci	UM	Według harmonogramu inwestycyjnego
2. Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych			
II.2.1	Dostosowanie budynków użyteczności publicznej oraz infrastruktury drogowej poprzez zniesienie barier architektonicznych	UM	Na bieżąco
3. Dostosowanie transportu publicznego do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych			
II.3.1	Zniesienie barier architektonicznych w autobusach miejskich	UM, MZK	Na bieżąco
4. Rozbudowa infrastruktury monitoringu miejskiego w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom starszym			
5. Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych niemogących samodzielnie funkcjonować w środowisku			
II.5.1	Organizacja telefonicznego systemu opieki	UM, OPS	W 2014 r. – uruchomienie
II.5.2	Rozbudowa miejsc opieki dla seniorów, poprzez zachęcanie podmiotów zewnętrznych do ich tworzenia oraz stwarzanie preferencyjnych warunków pod te inwestycje	UM	Na bieżąco
II.5.3	Utworzenie Domu Spokojnej Starości	UM, sektor prywatny	Do 2023 r.
priorytet III: Zabezpieczenie socjalne i poprawa sytuacji życiowej osób starszych, w szczególności poprzez:			

1. Udzielanie świadczeń z pomocy społecznej, w tym dożywiania			
2. Ocena warunków mieszkaniowych			
3. Świadczenie usług opiekuńczych i pielęgniarstwa			
4. Przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy			
III.	Realizacja świadczeń socjalnych wynikająca z rozpoznanych potrzeb, bieżących zgłoszeń, interwencji w formie pracy socjalnej, pomocy finansowej i pozafinansowej	OPS	Na bieżąco

VII. Finansowanie Programu

Zakres realizacji zadań określonych w Programie w znacznej mierze uzależniony będzie od środków finansowych budżetu Gminy Nysa oraz pozyskanych środków zewnętrznych przez jednostki i organizacje realizujące poszczególne zadania, m.in. z takich źródeł jak:

- fundusze europejskie,
- budżet państwa,
- samorząd województwa,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- konkursy grantowe.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie programu będzie się odbywać na bieżąco przez cały okres realizacji programu. Ewaluacja Programu odbywać się będzie poprzez sporządzenie rocznego zbiorczego sprawozdania z przeprowadzonych działań w danym roku obowiązywania programu. Sprawozdanie z realizacji Programu sporządzone zostanie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji poszczególnych zadań. Sprawozdanie zbiorcze z realizacji Programu w danym roku, przedłożone zostanie Radzie Seniorów w Nysie oraz Komisjom Rady Miejskiej w Nysie wraz z wnioskami i potrzebami związanymi z realizacją zadań na kolejne lata.

IX. Skład zespołu roboczego ds. opracowania Programu na rzecz seniorów w Gminie Nysa na lata 2014 – 2023, wchodziłi przedstawiciele następujących podmiotów:

1. Dzienny Dom Pobytu im. Jerzego Kozarzewskiego w Nysie w Nysie.
2. Klub Seniora przy Bazylice św. Jakuba.
3. Klub Seniora przy Spółdzielni Mieszkaniowej KEN.
4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie.
5. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie.
6. Rada Seniorów w Nysie.
7. Stowarzyszenie Diabetyków w Nysie.

8. Urząd Miejski w Nysie.
9. Uniwersytet III Wieku im. Jerzego Kozarzewskiego w Nysie.
10. Caritas Diecezji Opolskiej Rejon Nysa.
11. Związek Kombatantów RP.
12. Związek Nauczycielstwa Polskiego w Nysie.
13. Związek Osób Niepełnosprawnych w Nysie.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Feliks Kamienik

